

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadskjema ABM-utvikling (bokmål)
Referanse	292134
Innsendt	15.10.2009 15:45:52

Opplysninger om søker

Søker	
Navn på organisasjonen	Kvensk institutt
Institusjonens leder	Silja Skjelnes-Mattila
Postadresse	Postboks 160
Postnummer / Poststed	9716 Børselv
Tlf. til organisasjon	45230716
Prosjektets kontaktperson	Kaisa Maliniemi
Tlf. til kontaktperson	48075880
E-post til kontaktperson	kjmaliniemi@gmail.com
Nettside	http://www.kvenskinstitutt.no
Org. Nr	989665790

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder Møteplasser for kunnskaps- og kulturformidling

- ☒ prøver ut nye former for kommunikasjon og formidling i et abm-perspektiv
- ☒ skaper attraktive fysiske og digitale møteplasser og gjerne kombinerer disse
- ☒ stiller spørsmål og sporer til debatt
- ☒ legger til rette for kulturmøter

Tittel på prosjektet Arkivprosjektet: Forskning og formidling

Sammendrag av prosjekt

Dette nye prosjekt er fortsettelsesprosjekt til "Minoriteter i offentlige arkiver". I dette prosjektet vil hovedmålet være å forske videre på de minoritetsspråklige dokumentene som ble funnet i hovedprosjektet samt å formidle kunnskap om minoriteter både til minoritetene og landets øvrige befolkning gjennom publikasjoner, avisartikler, rapporter og utstillinger. Vi vil publisere dokumentfunnene i en slik form at flest mulig skal kunne dra nytte av funnene.

Prosjektbeskrivelse

Arkivprosjekt: Forskning og formidling:

Mie annan teile tietävaksi / Das addan mon dunji diettevasi /Jeg tillater meg herved

BAKGRUNN

I 2006 igangsatte Landslaget for lokal- og privatarkiv et treårig prosjekt " Minoriteter i offentlige arkiv" som hadde som formål å bringe kunnskap om minoritetenes plass i offentlige arkiv. I dette prosjektet har man undersøkt arkivmateriale knyttet til kvener og samer i to kommuner i Norge: Nordreisa i Troms og Porsanger (tid. Kistrand) i Finnmark. Et av de viktigste hovedmålene var å finne ut hvordan maktulighetene mellom arkivskapere og minoritetsbefolkning har manifestert i arkivfetning og arkivskapning. Prosjektet er blitt introdusert på internasjonale arena.

I forbindelse med prosjektet ble det funnet ca. 240 kvenskpråklige og 120

samiskspråklige dokumenter i Kistrand kommunearkiv. Dokumentene ble funnet allerede tidlig i prosjektet. Dette skapte utfordringer for prosjektet som ikke hadde verken kapasitet eller noen plan for å undersøke og analysere disse dokumentene nærmere. Disse minoritetsspråklige dokumentene ble kun behandlet i forbindelser der de var relevante for hovedprosjektets problemstillinger. Funnene er absolutt unike og sensasjonelle, og det ville vært synd om ikke minoritetene selv skal få kunne kjennskap til deres nærhistorie og rolle i lokalsamfunnet. Dokumentene som ble funnet, har alle blitt digitaliserte.

Funnene kan og bør utnyttes i forskjellige forsknings- og språkrevitaliseringsprosjekt. Det kvenske språket har svært lite skriftlig dokumentasjon, og prosjektet kan være med på å styrke det kvenske språket stilling og den igangsatte revitaliseringsprosessen. Funnene av kvensk språkhistorisk materiale kan være med på å nyansere definisjonen på kvensk språk og gi et mer helhetlig fokus på kvenenes og det kvenske språkets historiske rolle. De samiske dokumentene er skrevet på porsangerdialekt, noe som gjør at den sjøsamiske dialekten i Porsanger har gått fra å være en ukjent dialekt til å faktisk bli den best dokumenterte fra 1800-tallet. Disse faktaene trenger å bli formidlet videre til minoritetene selv, til andre forskere og til den øvrige befolkning.

Dette nye prosjekt er fortsettelsesprosjekt til "Minoriteter i offentlige arkiver". I dette prosjektet vil hovedmålet være å forske videre på de minoritetsspråklige dokumentene og formidle kunnskap om minoriteter både til minoritetene og landets øvrige befolkning gjennom publikasjoner, avisartikler, rapporter og utstillinger. Vi vil publisere dokumentfunnene i en slik form at flest mulig skal kunne dra nytte av funnene.

BESKRIVELSE AV PROSJEKTET: FRA OBJEKT TIL AKTØR

De kvenske arkivdokumentene er på mange måter sensasjonelle. Det var ingen som en gang kunne forvente at der skulle foreligge minoritetsspråklige dokumenter i kommunearkivet. For det kvenske folket er funnene verdifulle siden kvensk ble erklært som eget språk først i 2005, og man har i kjølvannet av denne anerkjennelsen startet et prosess for å styrke kvensk språk som et skriftspråk. Men arkivfunnene har også en annen dimensjon enn den språklige og språkpolitiske. Funnene synliggjør språklige forhold i et lokalsamfunn, nemlig at minoritetene har hatt tydelige roller som politiske og administrative aktører. Dette er temaer som det ikke har vært mulig å forske på tidligere. Arkivdokumentene på samisk er hovedsakelig brev fra privatpersoner til myndigheter, men der finnes også dokumenter der myndighetene har svart på henvendelser på samisk. Dette viser en samisk-norsk administrativ tospråklighet. De kvenskspråklige dokumentene viser enda større administrativt bredde. Kvenskspråklige dokumenter viser seg blant annet i korrespondanse mellom styremedlemmer, i dialog mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, i regnskap og generelle bilag, i tillegg til kommunikasjon mellom privatpersoner og kommuneadministrasjon.

Funnene viser at Kistrand kommune har vært administrativt trespråklig på 1800-tallet. I henvendelse til kommunes forskjellige forvaltningsorganer, har beboerne i kommunen fått svar på det språket de har henvendt seg på. Dokumentene synliggjør ikke bare en språklig mangfoldighet, men viser også et samfunn hvor minoritetene har vært synlige aktører. Nettopp denne rolleendringen fra å være et forskningsobjekt til historiske aktører, er det viktigste formidlingsperspektivet i dette prosjektet.

Gjennom tidene har man skapt forestillinger om minoriteter som passive og nærmest stakkarslige folk. Disse minoritetsspråklige dokumentene kan fungere som "motforestillinger" mot eksisterende negative bilder og stereotypier av samer og kvener. Disse dokumentene og brevene kan være identitetsmessig viktige fordi de så tydelig viser et helt annet bilde av minoriteter. Dette prosjektet ønsker å synliggjøre nettopp minoritetenes og minoritetsspråkenes sentrale rolle i lokalsamfunnet. For revitaliseringsprosessene som pågår for kvensk og samisk, vil dette ha en særdeles viktig betydning. Språklig og kulturell revitalisering omhandler i første omgang stolthet for sitt språk, sin fortid og sin kulturelle bakgrunn.

PROBLEMSTILLINGER

I undersøkelsesdelen av prosjektet vil hovedfokus være rettet mot de minoritetsspråklige dokumentene. En av konklusjonene i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiv" var at gamle Kistrand kommune hadde svært spesielle språklige og kulturelle forhold på 1800-tallet. Disse forholdene bør undersøkes nærmere. Dermed vil man utnytte samme teoretiske og metodiske rammer i denne undersøkelsen som man brukte i "Minoriteter i offentlige arkiv".

Videre i denne undersøkelsen vil man granske innholdet i dokumentene nærmere. Hva forteller dokumentene om personer, befolkningen og det lokale samfunnet på tiden dokumentene ble skrevet? På grunn av den store mengden med dokumenter vil det la seg gjøre å sammenligne de kvenske og samiske dokumentene

I forbindelse med minoritetsspråklige dokumenter må man granske kommunale og lokale forhold nærmere. Utviklingen av kommunene på 1800-tallet representerer ei gradvis frigjøring fra embetsstaten. Fattigloven 1863 og skoleloven 1889 reduserte sokneprestens makt i fattig- og skolekommisjoner. Det skjer gradvis demokratisering i kommunene selv om det ikke tilsvare dagens demokratiske kommuneforvaltning. I denne forbindelse vil man kunne undersøke i hvilken grad var kvenene og samer representert i kommunestyre, skolestyre og fattigstyre? Dokumentene antyder at spesielt kvenene var representert i de fleste forvaltningsområder.

I undersøkelsen "Minoriteter i offentlige arkiver" ble det ikke utdypet hvem som var representanter i kommunes forskjellige forvaltningsorganer, hvilken etnisitet representantene hadde og hvilket resultat som ble oppnådd i kommunevalgene. Kistrand kommune arkiv inneholder en del informasjon om disse forholdene, men mest informasjon vil man finne i Amtmannsarkiv. Disse forholdene bør undersøkes nærmere. På denne måten kan man få et mer nyansert helhetsbilde om lokale maktforhold og i hvilken grad samer og kvener deltok i det lokale demokratiet.

MÅLSETTING

Hovedmål:

Knytte sammen forskning på minoritetsspråk og minoritetsspråklige temaer med språklig og kulturell revitalisering. For å nå dette målet vil prosjektet vektlegge formidling og synliggjøring. Alle dokumentene som ble funnet under prosjektperioden for "Minoriteter i offentlige arkiv" skal publiseres i en slik form at flest mulig skal kunne dra nytte av funnene.

Prosjektet tar sikte på:

- Underveisformidling i minoritetspressen, for eksempel Ságat (norskspråklig samisk avis) og Ruijan kaiku (kvensk avis). Prosjektet vil tilby disse avisene månedlige arkivreportasjer i første del av prosjektet.
- Et utvalg av dokumenter publiseres i en bokform, i andre del av prosjektperioden.
- I tredje del av prosjektperioden tar prosjektet sikte på å skape en fysisk vandretstilling og en digital utstilling.
- Avsluttende forskningsrapport.

Delmål:

- De allerede digitaliserte dokumentene renskrives fra håndskrevet form.
- Alle dokumentene oversettes til norsk.
- Artikler og foredrag.
- Seminarer og konferanser.
- Nettpublikasjoner i Kvensk institutts hjemmesider og IKA Finmarks sider.
- Nettbasert tilgjengeliggjøring av dokumentene.

MÅLGRUPPER

- Den kvenske og samiske befolkning
- Befolkning i Porsanger
- Kommuneadministrasjonen i Porsanger, med spesielt henblikk på å styrke kommunens trespråklige og trekulturelle profil
- Den norske befolkningen
- Forskere
- Skoler/språkundervisning

- Institusjoner som arbeider med minoriteter
- Museum og bibliotek i Norge

ALLMENN NYTTEVERDI

- Løfte dokumentene ut av arkivet
- Minoritetsbasert forskning bør i større grad komme minoritetene til gode
- Synliggjøre verdien av dokumentfunnene
- Allmenn nytteverdi i ABM- nettverk

PROSJEKTETS ORGANISERING, SAMARBEID OG NETTVERK

Administrasjon og prosjektledelse

- Kvensk institutt

Gjennomføring:

- Prosjektleder med doktogradskompetanse
- Samisk og kvensk språklige medarbeidere (deltidsstilling etter behov)

Samarbeidspartnere:

- Statsarkivet i Tromsø (Solbjørg Ellingsen Fossheim)
- Interkommunalt arkiv Troms (IKAT) (Hilde Bjørnå)
- Interkommunalt arkiv Finmark (IKAF) (Marion Sørensen)
- Samisk arkiv (Øystein Steinlien)

Samarbeidsnettverk:

- Porsanger Folkebibliotek (Ann-Britt Svane)
- Halti kvenkultursenter Nordreisa (Lisa Vangen)
- Vadsø museum-Ruija kvenmuseum (Sigrid Skarstein)
- Samisk arkiv (Øystein Steinlien)
- Statsarkivet i Tromsø (Solbjørg Ellingsen Fossheim)
- Interkommunalt arkiv Troms (IKAT) (Hilde Bjørnå)
- Interkommunalt arkiv Finmark (IKAF) (Marion Sørensen)

FREMDRIFTSPLAN

Prosjektet er tredelt, med ett hovedtema for hvert år:

2010-2011: Formidling i minoritetspressen.

Prosjektstart i vår/sommer 2010.

Alle dokumentene må renskrives. I og med at mengden av de kvenske dokumentene var så omfattende, lot det seg ikke gjøre å bearbeide disse i hovedprosjektet. Det gjenstående arbeidet med renskriving av kvensk-språklige dokumenter er stipulert til 5 måneder arbeid, og kommer i tillegg til prosjektleders oppgaver. Prosjektleder bearbeider underveisrapportene, med en føljetong i minoritetspressen. Generelt forskningsarbeid og tilrettelegging for publikumsforedrag. Samarbeidsnettverket møter to ganger.

2011-2012: Bokpublikasjon.

Samtlige dokumenter må gjennomgås og analyseres. 15-20 dokumenter på hvert av språkene velges ut, og publiseres.

Boken publiseres på tre språk; norsk, nordsamisk og kvensk. Prosjektleder er redaktør, og samarbeidsnettverket oppnevner en referansegruppe. Oversettelsene av bokmanus til kvensk og samisk, finansieres av prosjektet.

2012 -2013: Vandreutstilling

Prosjektleder er hovedansvarlig for innholdsutviklingen av utstilling.

Samarbeidsnettverket oppnevner en eventuell ny referansegruppe.

Sluttrapport og utstilling ferdigstilles til sommer 2013.

PRESENTASJON AV PROSJEKTLEDER:

Prosjektleder har doktorgrad i litteraturvitenskap. I perioden 2006-2009 har hun arbeidet som prosjektleder i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiver". Hun ble ansatt som språk- og kulturarbeider (50 %) ved Kvensk institutt i januar 2009.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.05.2010
Sluttdato	30.04.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
--------	----------	----------

Andre opplysninger/kommentarer om framdrift-/aktivitetsplan.

Prosjektet er tredelt, med ett hovedtema for hvert år: 2010-2011: Formidling i minoritetspressen. Prosjektstart i vår/sommer 2010. Alle dokumentene må renskrives. I og med at mengden av de kvenske dokumentene var så omfattende, lot det seg ikke gjøre å bearbeide disse i hovedprosjektet. Det gjenstående arbeidet med renskrivning av kvenskspråklige dokumenter er stipulert til 5 måneder arbeid, og kommer i tillegg til prosjektleders oppgaver. Prosjektleder bearbeider underveisrapportene, med en føljetong i minoritetspressen. Generelt forskningsarbeid og tilrettelegging for publikumsforedrag. Samarbeidsnettverket møter to ganger. 2011-2012: Bokpublikasjon. Samtlige dokumenter må gjennomgås og analyseres. 15-20 dokumenter på hvert av språkene velges ut, og publiseres. Boken publiseres på tre språk; norsk, nordsamisk og kvensk. Prosjektleder er redaktør, og samarbeidsnettverket oppnevner en referansegruppe. Oversettelsene av bokmanus til kvensk og samisk, finansieres av prosjektet. 2012 -2013: Vandretstilling Prosjektleder er hovedansvarlig for innholdsutviklingen av utstilling. Samarbeidsnettverket oppnevner en eventuell ny referansegruppe. Sluttrapport og utstilling ferdigstilles til sommer 2013.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner?

Ja

Samarbeidspartner 1

Navn I KA Troms
Formell avtale? Nei
Postadresse c/o Statsarkivet i Tromsø
Postnr / Poststed 9293 Tromsø
Kontaktperson Hilde Bjørnå
Tlf. til kontaktperson 90137535
E-post til kontaktperson hilde@ikatroms.no
Rolle Bidrag faglig. Var med som samarbeidspartner og styringsgruppemedlem i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiver".

Samarbeidspartner 2

Navn I KA Finmark
Formell avtale? Nei
Postadresse c/o Porsanger kommune Rådhuset
Postnr / Poststed 9712 Lakselv
Kontaktperson Marion Sørensen
Tlf. til kontaktperson 92678490
E-post til kontaktperson marion@ikaf.no
Rolle Bidrag faglig. Var med som samarbeidspartner og styringsgruppemedlem i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiver". I KA Finmark forvalter arkivmateriale fra Porsanger/Kistrand kommunearkiv.

Samarbeidspartner 3

Navn Samisk arkiv/Sámi arkiiva
Formell avtale? Nei
Postadresse Hánnoluohka
Postnr / Poststed 9520 Kautokeino
Kontaktperson Øystein Stenlien
Tlf. til kontaktperson 78448560
E-post til kontaktperson os@arkivverket.no
Rolle Bidrag faglig. Var med som styringsgruppemedlem i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiver".

Samarbeidspartner 4

Navn	Statsarkivet i Tromsø
Formell avtale?	Nei
Postadresse	Besøksadresse: Huginbakken 18
Postnr / Poststed	9293 Tromsø
Kontaktperson	Solbjørg Ellingsen Fossheim
Tlf. til kontaktperson	77647200
E-post til kontaktperson	solbjorg.fossheim@arkivverket.no
Rolle	Bidrag faglig. Var med som samarbeidspartner og styringsgruppemedlem i prosjektet "Minoriteter i offentlige arkiver". De fleste minoritetspråklige dokumentene blir oppbevart i Stastarkivet i Tromsø

Prosjektbudsjett

Prosjekt
 Ettårig eller flerårig prosjekt? Flerårig
 Er prosjektet pågående? Nei

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Prosjektleder, faglige medarbeidere	kr 600 000,00
Varer/utstyr		kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre	Trykking, utstillingsutvikling,	kr 400 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Administrasjon, samarbeidsmøter	kr 200 000,00
Totale utgifter		kr 1 200 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum ABM-utvikling</u>		<u>kr 400 000,00</u>
Samarbeidsnettverk(egen finansiering)	Nei	kr 100 000,00
Sametinget	Nei	kr 350 000,00
Kvensk institutt	Ja	kr 350 000,00
Totale inntekter		kr 1 200 000,00

Kommentar til budsjett neste år
 Budjet gjelder fra 01.05.2010 til 01.05.2011.

BUDSJETT FOR HELE PROSJEKTPERIODEN

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Prosjektlederm faglige medrabeidere	kr 1 800 000,00
Varer/utstyr		kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre	Trykking, utstillingsutvikling, webpublisering	kr 1 200 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Administrasjon, samarbeidsmøter	kr 600 000,00
Totale utgifter		kr 3 600 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum ABM-utvikling</u>		<u>kr 1 200 000,00</u>
Samarbeidsnettverk (egen finansiering)	Nei	kr 300 000,00
Sametinget	Nei	kr 1 050 000,00
Kvensk institutt	Ja	kr 1 050 000,00
Totale inntekter		kr 3 600 000,00

Kommentar til hele prosjektperioden

I tillegg kan det bli aktuelt å søke om ekstra midler til utgifter for trykking av bok samt utviklingen av utstilling, Disse vil bli søkt eksternt finansiert.

Vedlegg

- Arkivprosjekt 2010.doc